

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев1 65/2023
19.09.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранке Дражић, председника већа, Марине Милановић, Весне Мاستиловић, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужиоца ЈКП „ПАРКИНГ СЕРВИС“ Нови Сад, чији је пуномоћник Александар Бојков, адвокат из ..., против тужене АА из ..., чији је пуномоћник Владислав Костић, адвокат из ..., одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Вишег суда у Новом Саду Гж 46/2017 од 20.11.2018. године, у седници одржаној 19.09.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Вишег суда у Новом Саду Гж 46/2017 од 20.11.2018. године.

ДЕЛИМИЧНО СЕ ПРЕИНАЧУЈУ се пресуда Вишег суда у Новом Саду Гж 46/2017 од 20.11.2018. године и пресуда Основног суда у Новом Саду П 10144/2015 од 25.10.2016. године тако што се **УСВАЈА** тужбени захтев и одржава на снази закључак извршитеља за подручје Вишег суда у Новом Саду Слободана Живанова И.ИВК 2897/2014 од 03.10.2014. године у делу којим је тужена обавезана да тужиоцу исплати износ од 54.000,00 динара са законском затезном каматом од 18.09.2014. године до исплате и трошкове поступка извршења у износу од 7.612,80 динара, све у року од 8 дана од дана достављања пресуде.

У преосталом делу ревизија тужиоца се одбија као неоснована.

ОБАВЕЗУЈЕ се тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 130.980,00 динара, у року од 8 дана од дана достављања пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П 10144/2015 од 25.10.2016. године ставом првим изреке укинут је закључак извршитеља за подручје Вишег суда у Новом Саду Слободана Живанова И.ИВК 2897/14 од 03.10.2014. године; ставом другим изреке тужбени захтев тужиоца је делимично усвојен; ставом трећим изреке обавезана је тужена да тужиоцу исплати износ од 280,00 динара са законском затезном каматом од 18.09.2014. године до исплате, у року од 8 дана; ставом четвртим изреке обавезан је тужилац да туженој на име трошкова парничног поступка исплати износ од 39.144,00

динара са законском затезном каматом од 25.10.2016. године, у року од 8 дана; ставом петим изреке одбијен је захтев тужиоца преко досуђеног износа од 280,00 динара до траженог износа од 124.400,00 динара; ставом шестим изреке одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка.

Пресудом Вишег суда у Новом Саду Гж 46/2017 од 20.11.2018. године ставом првим изреке жалба тужиоца је делимично усвојена, делимично одбијена и првостепена пресуда преиначена у делу одлуке о трошковима парничног поступка тако што је одбијен захтев тужене за накнаду трошкова парничног поступка и одређено да свака странка сноси своје трошкове поступка, док је у преосталом побијаном одбијајућем делу првостепена пресуда потврђена; ставом другим изреке одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Врховни касациони суд је пресудом Рев 2212/2019 од 12.06.2019. године ставом првим изреке прихватио одлучивање о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Вишег суда у Новом Саду Гж 46/2017 од 20.11.2018. године, као изузетно дозвољеној, па је ставом другим изреке преиначио пресуду Вишег суда у Новом Саду Гж 46/2017 од 20.11.2018. године и пресуду Основног суда у Новом Саду П 10144/2015 од 25.10.2016. године тако што је усвојио тужбени захтев и одржао на снази закључак извршитеља за подручје Вишег суда у Новом Саду Слободана Живанова И.ИВК 2897/2014 од 03.10.2014. године у делу којим је тужена обавезана да тужиоцу исплати износ од 124.120,00 динара месечно са законском затезном каматом од 02.10.2014. године до исплате и трошкове поступка извршења у износу од 7.612,80 динара у року од 8 дана од дана достављања пресуде и обавезао тужену да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 130.980,00 динара.

Уставни суд је одлучујући о уставној жалби тужене одлуком Уж 7005/2020 од 17.11.2023. године утврдио да је као подносиатељки уставне жалбе, туженој, пресудом Врховног касационог суда Рев 2212/2019 од 12.06.2019. године повређено право на правично суђење зајамчено чланом 32. став 1. Устава Републике Србије, поништена пресуда Врховног касационог суда Рев 2212/2019 од 12.06.2019. године и одређено да надлежни суд донесе нову одлуку о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Вишег суда у Новом Саду Гж 46/2017 од 20.11.2018. године. Одбацио је и захтев подносиатељске уставне жалбе за накнаду трошкова уставно-судског поступка.

Одлучујући поново о дозвољености изјављене ревизије на основу члана 404. ЗПП. Врховни суд налази да су у конкретном случају испуњени услови за одлучивање о посебној ревизији ради уједначавања судске праксе с обзиром да је побијаном одлуком изражен правни став супротан од правног схватања израженог кроз одлуке Врховног суда о правној природи потраживања које се односе на накнаду комуналних услуга, што указује на потребу одлучивања о ревизији у смислу члана 404. става 1. ЗПП, због чега је одлучено као у ставу првом изреке.

Врховни суд је испитао побијану одлуку, применом члана 408. ЗПП и нашао да је ревизија тужиоца основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. става 2. тачке 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужена је власник возила регистарских ознака ... које је било регистровано за период од 02.04.2010. године до 02.04.2011. године, а касније регистарских ознака ... које је било регистровано за период од 08.04.2011. године до 07.04.2014. године. Наведено возило је било паркирано у плавој и црвеној зони у периоду од 08.04.2010. године до 21.02.2014. године, а по тачним датумима у наведеним зонама ближе набројаним у образложењу првостепене одлуке. За услуге коришћења јавног паркиралишта тужена није платила тужиоцу одговарајућу накнаду у износу цене паркирања прописане Одлуком о промени цена пакрирања, уклањања моторних возила и постављања уређаја којима се спречава одвожење возила, због чега су јој за коришћење услуга паркирања за наведене датуме у наведеним зонама коришћења услуга издати налози за уплату посебне паркинг карте у износима од по 900,00 и од по 1.000,00 динара. За наведене услуге тужилац од тужене потражује на име неплаћених посебних паркинг карти укупно 124.400,00 динара.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је сматрао да за период од 02.09.2013. године до 21.02.2014. године потраживање тужиоца није застарело, у смислу члана 378. става 1. тачке 1. ЗОО, али да за тај период има право на исплату 5 паркинг карти у плавој зони по цени од 45,00 динара и једне паркинг карте у црвеној зони по цени од 55,00 динара, док је за преостали период који је обухваћен тужбеним захтевом потраживање застарело. Првостепени суд је сматрао да не постоји правни основ за наплату посебне цене паркирања предвиђене чланом 22. Одлуке о јавним паркиралиштима на територији Града Новог Сада („Сл. лист Града Новог Сада“ бр. 4/10... 59/18) будући да је тај износ вишеструко већи од цене паркирања по једном сату, па таква одредба има елементе уговорне казне која се, према члану 270. ставу 3. ЗОО, не може уговарати за неизвршење новчане обавезе. Другостепени суд је прихватио разлоге одлучивања првостепеног суда, а закључио је и да је однос између тужиоца, као даваоца комуналне услуге и тужене, као корисника, облигационоправне природе, па је релевантан Закон о облигационим односима, због чега се тужилац не може позивати на Закон о комуналним делатностима.

Врховни суд налази да се основано ревизијом указује да су нижестепени судови погрешно применили материјално право.

Одредбом члана 25. става 3. Закона о комуналним делатностима („Службени гласник РС“, бр. 88/2011) прописано је да јединица локалне самоуправе може прописати да се у поступку контроле коришћења комуналне услуге наплаћује посебна цена за случај коришћења комуналне услуге на начин који је у супротности са прописима којима се уређује та комунална делатност.

Обавеза тужене, као корисника јавног паркиралишта, да плати коришћење паркинг места заснива се на одредби члана 16. става 1. Одлуке о јавним паркиралиштима на територији Града Новог Сада („Службени лист Града Новог Сада“ бр. 4/10... 7/13), којом је прописано да је за коришћење посебног паркиралишта корисник дужан да Предузећу плати цену паркирања, у зависности од времена коришћења паркинг места и зоне у којој се паркиралиште налази. Одредбом члана 17. става 1. исте одлуке прописано је да је корисник дужан да плати цену паркирања из члана 16. става 1. ове одлуке за сваки започети сат коришћења, путем мобилног телефона или да истакне паркинг карту са тачним подацима с унутрашње стране предњег ветробранског стакла возила (тачка 1), као и да поступа у складу са дозвољеним временом паркирања (тачка 2), док је одредбом члана 22. става 1. одлуке

прописано да је корисник који користи посебно паркиралиште супротно члану 17. ове одлуке дужан да плати посебну цену паркирања према ценовнику Предузећа.

Спорно питање је да ли се на однос између тужиоца, као даваоца комуналне услуге и тужене, као њеног корисника, има применити Закон о облигационим односима или Закон о комуналним делатностима. По оцени Врховног суда, правилан је закључак нижестепених судова да се коришћењем комуналних услуга, па и коришћењем јавних паркиралишта заснива облигациони однос између вршиоца комуналне делатности и корисника комуналне услуге. Полазећи од садржине наведених законских одредби у контексту утврђеног чињеничног стања, Врховни суд налази да се у конкретном случају имају применити одредба члана 25. става 3. Закона о комуналним делатностима и одредба члана 22. Одлуке о јавним паркиралиштима (при чему је Врховни суд имао у виду и чињеницу да Одлука, нити њени поједини чланови, по основу којих је тужилац тражио наплату потраживања нису проглашени неуставним).

Наиме, актом јединице локалне самоуправе права и обавезе уговорних страна могу се уредити на начин који обезбеђује да корисник паркиралишта плаћањем одређене накнаде стиче право на одговарајућу услугу, односно коришћење јавног паркиралишта. Обавеза плаћања посебне паркинг карте (дневне карте) настаје у случају да корисник паркинг места није платио коришћење паркинг места унапред или наставља да користи паркинг место након истека времена за које је платио цену коришћења унапред. Сагласно наведеном, произлази да посебна паркинг карта која је наведеном Одлуком о јавним паркиралиштима на територији Града Новог Сада, формулисана и као накнада за поступање у случају да корисник паркинг места није платио коришћење паркинг места унапред или је наставио да користи паркинг место након истека времена за које је платио цену коришћења унапред, има својство и значење накнаде за коришћење услуге паркирања на подручју свих зона од тренутка издавања налога за плаћање дневне карте од стране контролора до истог времена у првом следећем дану у коме се врши наплата паркирања. Како из утврђеног чињеничног стања произлази да је у периоду од 08.04.2010. године до 21.02.2014. године тужена користила јавно паркиралиште, које одржава и којим управља тужилац, а није платила цену паркирања из члана 16. става 1. Одлуке за сваки започети сат коришћења, то обавеза да плати посебну паркинг карту по издатим налозима произлази из одредбе члана 22. става 1. Одлуке о јавним паркиралиштима на територији Града Новог Сада. Наведена обавеза произилази и из одредбе члана 25. става 3. Закона о комуналним делатностима, а која одредба представља у суштини пренос дела трошкова насталих у поступку провере начина коришћења на оне кориснике комуналних услуга који услугу користе супротно закону (у виду наплате посебне цене паркирања).

Како је тужилац тужбу у овој парници поднео 18.09.2014. године, правилан је закључак нижестепених судова да тужилац има право на наплату паркинг карте у период од септембра 2013. године (од 02.09.2013. године до 21.02.2014. године), по 900,00 динара по шест налога за плаћање додатне паркинг карте, с обзиром да се у конкретном случају примењује једногодишњи рок застарелости потраживања из члана 378. став 1. тачка 1. Закона о облигационим односима (став изражен у пресуди Врховног касационог суда Рев 430/2014 од 17.12.2014. године). Тужена је у обавези да плати посебну паркинг карту по издатим налозима из одредбе члана 22. став 1. Одлуке

о јавним паркиралиштима на територији Града Новог Сада и члана 25. став 3. Закона о комуналним делатностима у укупном износу од 56.000,00 динара.

Сходно наведеном, Врховни суд је применом члана 416. става 1. ЗПП, делимично преиначио нижестепене пресуде и одлучио као у ставу другом изреке.

Применом одредаба чланова 153. и 154. ЗПП у вези члана 165. става 2. ЗПП, као и одредаба Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката и Закона о судским таксама, тужена је обавезана да на име накнаде трошкова парничног поступка исплати тужиоцу износ од 130.980,00 динара. Наведени износ обухвата награду пуномоћнику за састав поднеска од 26.4.2016. године у износу од 6.000,00 динара, за заступање на два рочишта (31.5.2016, 25.10.2016) у износима од по 7.500,00 динара, за састав жалбе и ревизије у износима од по 12.000,00 динара, за судксе таксе на првостепену пресуду у износу од 12.288,00 динара, на жалбу у износу од 12.282,00 динара, на ревизију у износу од 24.564,00 динара и за таксу на одлуку по ревизији у износу од 36.846,00 динара. Тужиоцу није досуђена накнада трошкова за поднесак од 22.6.2016. године јер није био потребан за ову парницу. Сходно наведеном, одлучено је као у ставу трећем изреке.

**Председник већа – судија
Бранка Дражић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**